

[Link til materiale](#)

”Absalon og Kalmarunionen”

– supplement til forlagenes online historieportaler under emnet ”Middelalder”

Fag	Historie
Målgruppe	6.-7.kl.
Nøgleord	Faglig læsning, historiekanon, middelalder
Type(r)	Materialekasse: 6x4 forskellige bøger og elevspørgsmål

Fagligt fokus

Faglig læsning: Klassen arbejder i 6 bordgrupper med 4 elever på hver. De får hver deres bog og løser forskellige opgaver, se nedenfor.

Alle grupper kan arbejde videre med en refleksions-opgave til sidst, se nederst i denne vejledning.

Ideer til undervisningen

Inger Byrjalsen ”Middelalderen” (Bordgruppe 1)

Læs bogen. Bordgruppen svarer på 5 spørgsmål:

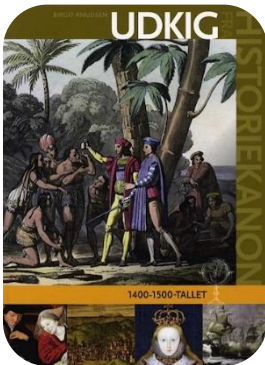
- 1) Giv en kort information om, hvordan Danmark var dengang fx areal, indbyggertal, ledelsesform
- 2) Find et lignende billede af en landsby fra middelalderen, som I ser på s. 11. Lav undertekst/infoboks til billedet af landsbyen fx husene, marker, redskaber mv.
- 3) Beskriv en by fra middelalderen.
- 4) Beskriv middelalder menneskets tænkemåde ift. fx liv/død, tro mv.
- 5) Beskriv middelalder menneskets livsstil fx tøj, mad, rejser, fester

John D. Clare "Middelalderbyen"
Bordgruppe 2

Bogen har flere detaljerede informationer om middelalderen i Europa end de andre bøger. Lav en fremlæggelse med billeder om:

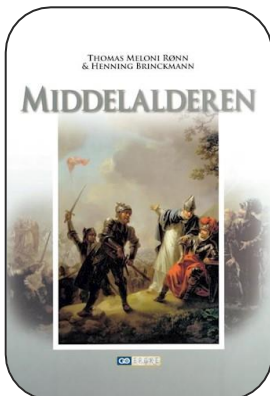
- 1) Middelalderbyen med mur omkring,
- 2) Hvad fik folk i byerne tiden til at gå med indendørs? Fx aktiviteter, mad mv.
- 3) Fortæl om borgernes tænkemåde og tro fx i et kloster, på helligdage og hvordan fandt det udtryk fx mysterium- og mirakelspil?
- 4) Fortæl om pesten og dens konsekvenser.

Birgit Knudsen "Udkig fra historiekanon 1400-1500-tallet"
Bordgruppe 3

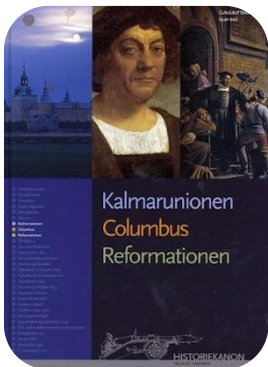
Læs fra s. 6-11, som kort handler om, hvordan Margrethe 1. forsøgte at skabe et fællesskab (en union) mellem de nordiske lande i slutningen af middelalderen. Svar så på 4 spørgsmål nedenfor:

- 1) Hvem var dronning Margrethe?
- 2) Hvordan kunne hun, som kvinde i en mandsdomineret verden, blive regent i både Danmark, Norge og Sverige?
- 3) Margrethe 1. dør i 1412, og Sverige vil ud af unionen. På s. 10-11 kan I læse om uvenskabet. Genfortæl historien, der i dag er kendt som "Det stockholmske Blodbad", brug billedet nederst s. 11.
- 4) Vi lærer ofte om europæernes historie i skolen, på s. 22 får vi en forklaring på, hvorfor fx Afrika ikke fylder så meget i historiebøgerne, hvordan lyder forklaringen?

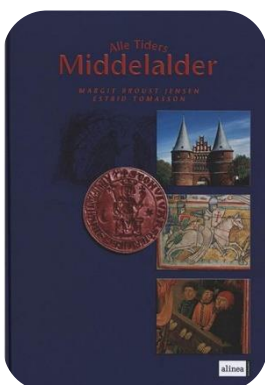

Thomas Meloni Rønn m.fl.
"Middelalderen"
(Bordgruppe 4)

Da Romerriget går i opløsning i 400-tallet, følger et tomrum. Venner bliver uvenner, befolkningsgrupper flytter rundt osv. På s. 10-11 kan I læse om kirken i middelalderen. 1) Fortæl om religionens magt og betydning for mennesket. 2) Europæerne bliver ramt af sygdom i middelalderen. Genfortæl historien bag pesten på s. 12-13. 3) På s. 21 – 24 kan I læse om krige (korstog) mellem kristne og muslimer. Kan I finde flere forklaringer på, hvorfor de fandt sted?

	<p>4) Også konger i Danmark gik i krig (korstog) mod andre fx naboer i dagens Tyskland. Berømt er "Erobringen af Arkona 1169". Find billedet fra bogen s. 25 på nettet: Søg "billede" og "Erobringen af Arkona" – Billedet er malet mange år senere, hvordan fremstilles "vinderne" hér Absalon og Valdemar den Store?</p>
<p>Olaf Ries m.fl. "Kalmarunionen, Columbus, Reformationen – historiekanon -tre skud i kanonen"</p> <p>(Bordgruppe 5)</p>	<p>Læs s. 6- 24 og lav en quiz for klassen. Fx Kahoot, <u>Jeopardy</u> eller skoletube-programmerne <u>Aha-slides</u> eller <u>programmet H5P</u></p> <p>Quizen skal handle om Kalmarunionen, hvor fx Margrethe 1. forsøgte at samle de nordiske lande til ét rige, der kunne ligge i læ for tyske og hollandske bystater. Det endte i ulykke med Det stockholmske Blodbad. Disse ord/personer SKAL der quizze om:</p> <p>Kalmarunionen, Hansestæderne, Øresundstold, Det stockholmske Blodbad, Den sorte Død, Margrethe 1. og Christian 2.</p> <p>(Bordgrupperne skal blandes under jeres quiz til sidst)</p>
<p>Margit Broust Jensen m.fl. "Alle tiders Middelalder"</p> <p>(Bordgruppe 6)</p>	<p>Læs først indledningen s. 4-5 og svar</p> <p>1) Hvilke ting fra dengang, har stadigvæk betydning for os i dag?</p> <p>Læs om kilder s. 6-7 og svar:</p> <p>2) Hvorfor ved forfatteren mere om emnet Middelalderen, end fx Stenalderen, hvis hun ville skrive en bog om det?</p> <p>Læs om DK's størrelse og befolkning s. 8-9 og svar:</p> <p>3) Hvilke områder "hørte til" Danmark i løbet af middelalderen?</p> <p>Læs til sidst om landsbyer og købstæder s. 16-25 og svar:</p>

	<p>4) a) Forklar, hvad et trevangsbrug er? b) Familier var selvforsynende, forklar hvad det vil sige. c) Nævn nogle nye "opfindelser", som hjalp folk i landbruget? d) Hvordan kunne en "ny" by opstå? e) Hvorfor blev nogle byer til købstæder? f) Håndværkerne i byen sluttede sig sammen i laug, hvorfor det? g) Undersøg, hvilke forbrugsvarer bønderne solgte i byen, og hvilke de selv købte med hjem? h) Forklar, hvilken nytte byens befolkning havde af badstuerne.</p>
--	--

Afsluttende perspektivering under overskriften:

Hvad har vi i dag til fælles med andre nordiske lande, som vi især lærte at kende på godt og ondt i middelalderen?

Bordgrupperne fremlægger lidt om: **Generel information** (geografi, historie (kort oversigt) indbyggertal, flag mv.), lidt om **klima, livsstil** fx mad, fester mv., lidt om **deres økonomi og handelsforbindelser**

(Gruppe 1: Island, gruppe 2: Færøerne, gruppe 3: Grønland, gruppe 4: Norge, gruppe 5: Sverige og gruppe 6: Finland.)

Supplerende materialer

Tv, web m.m. se <https://cfu.kp.dk/fag/historie/>